

AR

2012/1

Arhitektura, raziskave
Architecture, Research

UDK *
COBISS *

DOMEN ZUPANČIČ

50 - 51

VREDNOTE VERNAKULARNE
PASTIRSKE ARHITEKTURE
SLOVENIJE

*VERNACULAR TRANSHUMANS
STRUCTURES IN SLOVENIA*

Fakulteta za arhitekturo
Inštitut za arhitekturo in prostor
Ljubljana 2012

ISSN 1580-5573

AR

Arhitektura, raziskave
Architecture, Research
2012/1

Fakulteta za arhitekturo
Inštitut za arhitekturo in prostor
Ljubljana 2012

Arhitektura, raziskave / *Architecture, Research*

Fakulteta za arhitekturo

ISSN 1580-5573
ISSN 1581-6974 (internet)
<http://www.fa.uni-lj.si/ar/>

revija izhaja trikrat letno / published three times a year
urednik / editor
prof dr Borut Juvanec

regionalna urednika / regional editors
prof dr Grigor Doytchinov, Avstrija
prof dr Lenko Pleština, Hrvaška

uredniški odbor / editorial board
prof dr Vladimir Brezar
prof dr Peter Fister
prof dr Borut Juvanec
prof dr Igor Kalčič
doc dr Ljubo Lah

znanstveni svet / scientific council
prof dr Paul Oliver, Oxford
prof Christian Lassurance, Pariz
prof Enzo d'Angelo, Firence

recenzentski svet / supervising council
prof dr Kaliopa Dimitrovska Andrews
akademik dr Igor Grabec
prof dr Hasso Hohmann, Gradec
prof mag Peter Gabrijelčič, dekan FA

tehnični urednik / technical editor
doc dr Domen Zupančič

prelom / setting
Mark Wollrab

lektoriranje, slovenščina / proofreading, Slovenian
Karmen Sluga

prevodi, angleščina / translations, English
Milan Stepanovič, Studio PHI d.o.o.

klasifikacija / classification
mag Doris Dekleva-Smrekar, CTK UL

uredništvo AR / AR editing
Fakulteta za arhitekturo
Zoisova 12
1000 Ljubljana
Slovenija

naročanje / subscription
cena številke je 17,60 EUR / price per issue 17,60 EUR
za študente 10,60 EUR / student price 10,60 EUR
dekanat@fa.uni-lj.si

revija je vpisana v razvid medijev pri MK pod številko 50
revija je dosegljiva in ali indeksirana na naslednjih mestih:
Cobiss, ICONDA, MIT digital library, Ulrich, DOAJ, CEEOL, DLib, UL FA AR

za vsebino člankov odgovarjajo avtorji / authors are responsible for their articles

revijo sofinancirata / cofinanced
MŠŠ, Ministrstvo za šolstvo in šport

tisk / printing
Tiskarna Bograf

Uvodnik / Editorial 2**Članki / Articles**

- Martina Zbašnik-Senegačnik **6**
 TRAJNOSTNA IZHODIŠČA V ARHITEKTURI
 FRANKA LLOYDA WRIGHTA /
*SUSTAINABLE ORIGINS IN ARCHITECTURE OF
 FRANK LLOYD WRIGHT*
- Vanja Skalicky, Metka Sitar **18**
 THE CONCEPTS ON QUALITY OF LIFE IN THE
 MARIBOR POST-WW2 HOUSING ESTATES /
*PREDSTAVE O KAKOVOSTI ŽIVLJENJA V MARIBORSKIH
 STANOVANJSKIH NASELJIH PO 2. SVETOVNI VOJNI*
- Amir Čaušević, Nerman Rustempašić **26**
 EVALUATION OF STABILITY OF MASONRY MINARET
 IN HIGH SEISMICITY REGION /
*OCENJEVANJE STABILNOSTI ZIDANEGA MINARETA NA
 IZRAZITO POTRESNEM OBMOČJU*
- Gašper Mrak, Alma Zavodnik Lamovšek, Alenka Fikfak **32**
 TURIZEM IN POSELITVENI VZORCI NA PODEŽELJU
 NA PRIMERU RAZVOJA POSELITVE V SLOVENSKE ALPE /
*TOURISM AND SETTLEMENT PATTERNS IN RURAL
 COUNTRYSIDE IN CASE OF THE SETTLEMENT
 DEVELOPMENT IN THE SLOVENIAN ALPS*
- Gergely Nagy **42**
 RECENZIJA KNJIGE: WORKERS' NEIGHBORHOODS AND
 WORKERS' CITIES 1750 - 1950.
- Borut Juvanec **44**
 RECENZIJA KNJIGE: DOSEŽKI SLOVENSKEGA
 GRADBENIŠTVA (1918 – 1941) IN STAVBENIK JOSIP SLAVEC

Projekti / Projects

- Borut Juvanec **48**
 KULTURA DEDIŠČINE V IZVORNEM OKOLJU,
 REZULTATI SLOVENSKE ZNANOSTI
*CULTURE OF HERITAGE IN ORIGIN (THE SPACE):
 RESULTS OF SLOVENE SCIENCES*
- Domen Zupančič **50**
 VREDNOTE VERNAKULARNE PASTIRSKE
 ARHITEKTURE SLOVENIJE
 VERNACULAR TRANSHUMANS STRUCTURES
 IN SLOVENIA
- Vojko Kilar **52**
 VARNOST PASIVNIH HIŠ PRI POTRESU 1, 2011
*SAFETY OF PASSIVE HOUSES SUBJECTED TO
 EARTHQUAKE 1, 2011*

Kongresi / Congresses 59

Izhodišča projekta in program

Na osnovi dokumentacije nastale v okviru podoktorskega projekta ARRS Vrednote vernakularne arhitekture Gorenjske in Prekmurja pri strategiji zasnove dejavnosti v prostoru in na osnovi obstoječe dokumentacije vernakularnih objektov po Sloveniji in suhozidnih objektov po svetu, ki smo jo s kolegi na UL FA (Katedra za teorijo in zgodovino arhitekture) v zadnjih letih zbrali in izdelali, lahko zasnujemo celovite zaključene enote namenjene aktivni predstavitvi naših raziskovalnih rezultatov širši znanstveni, strokovni in laični javnosti. Del naše dokumentacije je nastalo v okviru meddržavnih znanstvenih sodelovanj (SLO-HR 2007-08, SLO-HR 2009-2010).

Zaključene enote so zasnovane kot sklopi strokovnih predavanj, multimedijske predstavitve in tematske razstave s področja našega dela in rezultatov. Pri predavanjih zasledujemo dve smeri: oris in predstavitev našega dela – metodologija raziskovanja vernakularne arhitekture na terenu in zasnove možnih vrst dokumentacij o vernakularni arhitekturi z ozirom glede na ciljno publiko. Naše področje delovanja povezuje različne sfere: predšolske zavode, osnovne šole, poklicne šole, fakultete, raziskovalne centre, kulturne ustanove in lokalne izvajalce prostorske politike. Na osnovi naših preteklih bogatih in uspešnih izkušenj opažamo, da je znanstveno raziskovalno delo na področju arhitekture in kulturne dediščine pogosto prezrto ali premalo poznano. Z usmerjenimi aktivnostmi lahko presežemo te okvire: to so prav javna predavanja, razstave in delavnice v sodelovanju s šolami, lokalnimi ustanovami, muzeji in univerzami.

Ciljni opisi aktivnosti

Kot predstavnik RS v okviru Delovne skupnosti Alpe Jadran (Projektna skupina za zgodovinska jedra) zelo dobro sodelujem s kolegi iz Avstrije (Koroška, Zgornja Avstrija, Avstrijska Štajerska), Italije (Julijska krajina), Madžarske (Baranya) in Hrvaške (Varaždin, Zagreb). Za večjo prepoznavnost našega dela na UL FA v okviru katedre načrtujemo javna predavanja in razstavo pri kolegih v Avstriji, Italiji, Madžarski in Hrvaški. Javna predstavitve zajema:

1. Opredmetenje tematike vernakularne arhitekture in pomen tematike v okviru naravne in kulturne krajine. Predstavitev metodologije našega dela (inventarizacija, terensko delo s snemanjem, fotografiranjem, dokumentiranjem in analizo).
2. Načine prikazov (fotografija, skice, načrti, prostorski prikazi, prikazi delovanja, življenjski ciklusi objektov).
3. Možne scenarije razvoja.

Poleg teh predstavitev so tu še:

1. Katalogi razstav.
2. Tiskane brošure.
3. Spletne strani.
4. Kratki dokumentarni filmi.
5. Praktične delavnice.

Naše predstavitve niso enostranske, izvedene so lahko kot tematske okrogle mize z vabljenimi raziskovalci in strokovnjaki na tem področju v okolju, kjer se taka aktivnost dogaja. Ob tem

so k sodelovanju povabljeni še strokovnjaki iz sosednjih dežel, saj je tematika vernakularne arhitekture temeljna prvina pri opredmetenju in oblikovanju identitete kulturne krajine.

Tematika aktivnosti

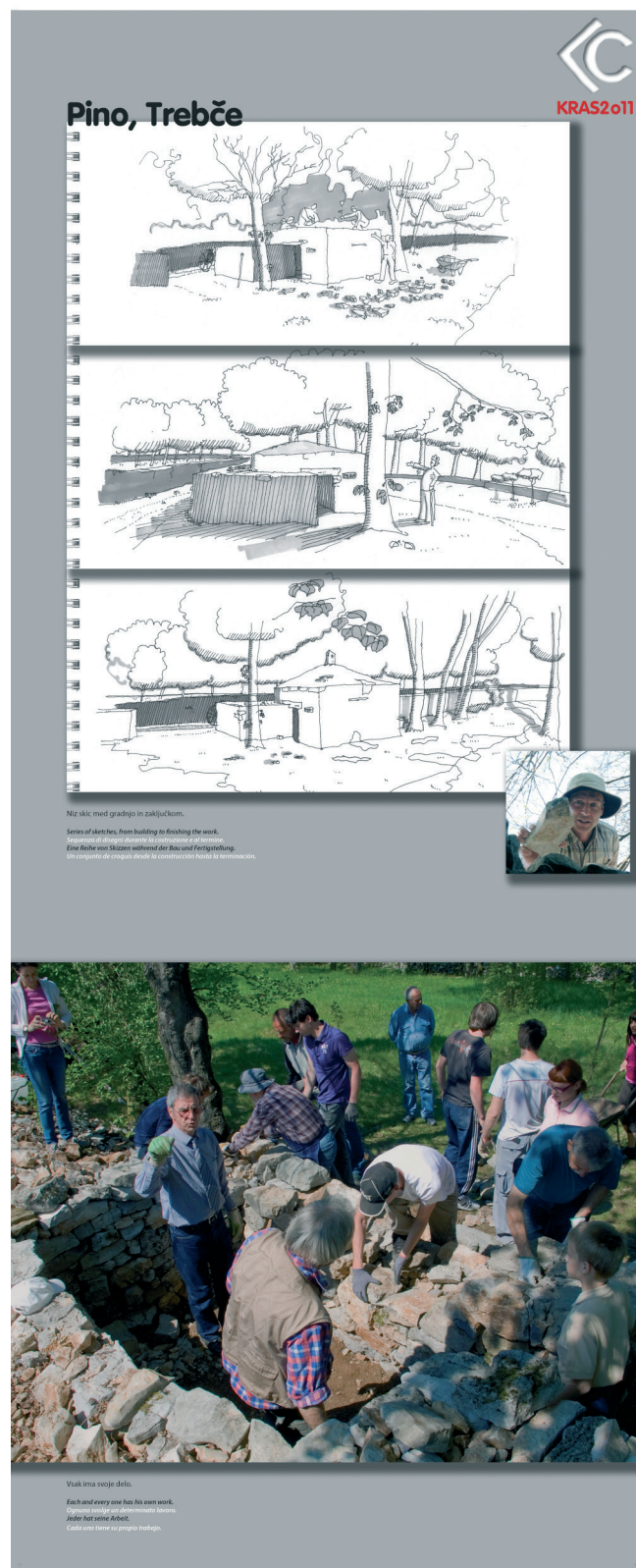
Tematika je vernakularna arhitektura kot teorija in praksa z vidika naravnih materialov (kamen, les, slama, blato). Tematska delitev na materiale omogoča predstavitve, ki so zanimive za vse (stroka, mladi, otroci, lokalno prebivalstvo), saj presega okvire o predstavah o oblikah objektov. Naš način predstavitve presega klasične okvire raziskovanja oblik v arhitekturi. Tematsko se naše predstavitve ozirajo na gradiva v arhitekturi, delovanje gradiv in celote (arhitekture) in "delovanje" v kulturni krajini.

Naši cilji aktivnosti

1. Povečanje zavedanja vplivov kulturne krajine in vernakularne arhitekture na kulturno identiteto območja.
2. Osvetlitev tematike uporabe in izrabe lokalnih gradiv v arhitekturi.
3. Krepitev zavedanja vrednot in ozaveščanje o tehnikah zasnove, izvedbe in upravljanja v vernakularni arhitekturi.
4. Krepitev institucionalnega sodelovanja med sosednjimi deželami (Avstrija, Italija, Madžarska, Hrvaška).
5. Povečanje ugleda naših raziskovalnih ustanov prek meja RS.

Slika 1: Razstavni pano, kamen #04.
Figure 1: Exhibition poster, stone #04.

Slika 2: Razstavni pano, kamen #12.
Figure 2: Exhibition poster, stone #12.

